

VARĀH. BRH. S. 4, 5, 15, 2. LAGHŪ. 1, 13. FİSCH BRH. S. 47, 12.

जलचरजीव (जल० + जीव) m. Fischer, pl. Bez. der Bewohner der Ostküste VARĀH. BRH. S. 11, 56. — Vgl. जलजाजीव.

जलचरजीव (जल० + झाजीव) m. Fischer VARĀH. BRH. S. 15, 22.

जलचारिन् (जल + चारि०) adj. am oder im Wasser lebend; m. ein solches Thier MBH. 3, 11577. HIP. 1, 25. R. 3, 15, 6. 4, 50, 14. 51, 39. VARĀH. BRH. S. 53, 5. BRAHMA-P. in LA. 50, 2. FİSCH ÇABDAK. im ÇKDR.

जलज (जल + ज) 1) adj. im Wasser entstanden, dort lebend, — wachsend; aus dem Wasser hervorgehend, ihm eigenthümlich: जलजानां च पद्मानां स्थलजानां च MBH. 2, 94. जलजानि च पुण्याणि माल्यानि स्थलजानि च R. 2, 59, 11. (यमुनाम्) जलजैः प्राणिभिः कीर्णां जलजैर्भूषितां गुणैः । जलजैः कुमुदैश्चित्रां जलजैर्द्वितीयादकाम् (das letzte Mal Lotus) HARIV. 3621. न तथा बलवत्तः स्युर्जलजा वा स्थलाकृताः । स्वदेशे निचिता दोषा म्रन्यस्मिन्कोपमागताः । SUÇR. 1, 130, 18. — 2) subst. a) m. ein im Wasser lebendes Thier, Wasserthier R. 5, 5, 30. SUÇR. 1, 208, 13. VARĀH. BRH. S. 17, 25. BRH. 3, 8. — b) m. Fisch ÇABDAK. im ÇKDR. स्वयमेव कृतः पित्रा जलजनेनात्मज्ञो यथा R. 2, 61, 22. PAÑĀT. I, 173. Vgl. मात्माशिन्. — c) Muschel, n. TRIK. 3, 3, 82. H. an. 3, 146. MRD. 6. 24. m. RĀĠAN. im ÇKDR. HARIV. 8036 (wo जलजा st. जलता zu lesen ist). BHĀG. P. 8, 20, 31. — प्रथमाप्य जलजं पाञ्चजन्यम् HARIV. 10936. RAÇH. 7, 60, 10, 61. BHĀG. P. 8, 4, 26. 13, 6, 23. HĀR. 110. Vgl. कृमिजलज. — d) n. Perlen und andere aus dem Meere gewonnene Dinge VARĀH. BRH. S. 13, 10, 15, 22. — e) n. Lotus, Nelumbium TRIK. H. 1162. H. an. MRD. वार्पां जलजशालिनीम् MBH. 2, 1813, 3, 11393. जलजनेत्ता HARIV. 3626. 5188. R. 4, 31, 20. BHĀG. P. 3, 28, 23. — f) n. N. verschiedener anderer Pflanzen: a) = किञ्जल. — ß) = शैवल. — γ) = वानीर् RĀĠAN. im ÇKDR. — δ) = कुपीलु BHĀVAPR. im ÇKDR. — g) m. Seesalz (लोणार्) RĀĠAN. im ÇKDR. — h) m. eine zusammenfassende Bez. mehrerer Zodiacalbilder: कर्कटमीनकुम्भराशयः मकरशेषार्थं च Dip. im ÇKDR. — i) f. या eine best. Pflanze, = लीतिका RATNAM. 37.

जलजकुसुम (ज० + कु०) n. Lotus: ०प्येनि Bein. Brahman's MBH. 8, 4647; vgl. पद्मयोनि.

जलजद्रव्य (ज० + द्रव्य) n. Perlen und andere aus dem Meere gewonnene Dinge VARĀH. BRH. S. 86, 98. — Vgl. जलद्रव्य.

जलजन्तु (जल + जन्तु) m. Wasserthier AK. 1, 2, 3, 20. H. 1248. HIT. I, 187.

जलजन्तुका (von जलजन्तु) f. Bluteigel BHAR. zu AK. 1, 2, 3, 22. ÇKDR.

जलजन्मन् (जल + जन्मन्) n. Lotus, Nelumbium H. 1162.

जलजाजीव (जलज + झाजीव) m. Fischer, pl. Bez. der Bewohner der Ostküste Sch. zu VARĀH. BRH. S. 11, 56. — Vgl. जलचरजीव.

जलजासन (जलज + झासन) m. der auf dem Lotus Sitzende, Beiname Brahman's KUMĀRAS. 2, 30. — Vgl. पद्मासन.

जलजिह्व (जल + जिह्वा) m. Krokodil HĀR. 76. — Nach WILS. ist जल hier = जड kalt.

जलजीविन् (जल + जी०) m. Fischer MBH. 12, 7427. Nicht etwa fehlerhaft für जाल०, da dieses nicht in's Metrum passt.

जलजिम्ब (जल + जि०) m. eine zweischalige Muschel HĀR. 112.

जलजाता (von जल) f. der Zustand des Wassers HARIV. 2932.

III. Theil.

जलतापिक (जल + ताप) m. N. zweier Fische: 1) = इलीस (s. इलि-श). — 2) = काकीची (काकीची ÇKDR. nach ÇABDAR.) MRD. k. 229 (lies कषयोः st. ऋषयोः). — Der zuerst genannte Fisch heisst nach ÇABDAR. im ÇKDR. auch जलतापिन्, nach TRIK. 1, 2, 19 जलताल.

जलतिक्तिका (जल + ति०) f. Boswellia thurifera Roxb. (शाहजकी) RĀĠAN. im ÇKDR.

जलतुरग (जल + तु०) m. Wasserpferd, viell. Tapir H. 1333, Sch.

जलत्रा (जल + त्रा von त्र) f. Regenschirm HĀR. 40.

जलत्रास (जल + त्रास) m. Wasserscheu SUÇR. 2, 282, 3. ०सिन् adj. damit behaftet 4.

जलद (जल + द) Wasser gebend, m. 1) Regenwolke H. 164. an. 3, 332. MRD. d. 29. MBH. 3, 1638. R. 3, 58, 25. SUÇR. 1, 334, 3. MRGH. 13.93. 113. PAÑĀT. I, 35. PRAB. 95, 1. GHAT. 3. 4. ०पटलानि PAÑĀT. V, 29. — 2) als Synonym von Wolke N. eines Cyperus (s. मुस्तका) H. an. MRD. — 3) pl. N. einer Schule des AV. Ind. St. 3, 278. sg. 1, 296. — 4) N. pr. eines Varsha in Çākadvīpa MBH. 6, 425.

जलदन्तय (जलद + तय) m. das Verschwinden der Regenwolken, Herbst HARIV. 3825.

जलदर्दर (जल + दर्द०) m. Wasserpfeife, ein best. musikalisches Instrument HARIV. 8427.

जलदागम (जलद + आगम) m. die Ankunft der Regenwolken, Regenzeit RĀĠAN. im ÇKDR. N. 21, 4.

जलदाशन (जलद + 2. अशन) m. Name eines Baumes, Shorea robusta Roxb. (शाल), ÇABDAK. im ÇKDR.

जलदेव (जल + देव) n. (sc. म, नक्षत्र) das Sternbild Ashādhā, welches das Wasser zur Gottheit hat, VARĀH. BRH. S. 11, 60. 101, 11. BRH. 16, 11. — Vgl. जलाधिदेवत.

जलदेवता (जल + दे०) f. eine Wassergottheit HARIV. 13140.

जलद्रव्य (जल + द्रव्य) n. Perlen und andere aus dem Meere gewonnene Dinge VARĀH. BRH. S. 5, 42. — Vgl. जलजद्रव्य.

जलद्वीप (जल + द्वीप) m. N. pr. einer Insel R. 4, 40, 33.

जलधर (जल + धर) Wasser tragend, m. 1) Regenwolke AK. 1, 1, 2. 8. H. 164. MBH. 1, 5331. 3, 1694. 7, 7163. HIP. 2, 2. HARIV. 3822. R. 5, 7, 17. 6, 90, 28. BHARTR. 1, 70. MRĀKB. 11, 5. MRGH. 35. VARĀH. BRH. S. 24, 20, 25, 5. PRAB. 12, 16. Gtr. 6, 7. — 2) Meer H. 1074. — 3) als Synonym von Wolke N. eines Cyperus (मुस्तका) ÇKDR. nach AK. 2, 4, 5, 25. — 4) Dalbergia ougeinensis Roxb. (तिनिश) RĀĠAN. im ÇKDR. — 5) N. eines aus 4 × 32 Moren bestehenden Metrums COLEBR. Misc. Ess. II, 137 (III, 40).

जलधरगर्जितघोषमुस्वरनक्षत्रराजसंकुमुप्रितामिन्न schönstimmig (मुस्वर) wie der Laut (घोष) des Brillens (गोत्रित) der Wolken (जलधर) und kundig (अभिज्ञ) der Entfaltungen (संकुमुमित) des Fürsten (राज) der Nakshatra, m. N. pr. eines Buddha BURN. Lot. de la b. l. 268.

जलधरमाला (ज० + माला) f. 1) eine Reihe von Wolken. — 2) N. eines Metrums (4 Mal — — — — — oder — — — — —) COLEBR. Misc. Ess. II, 160 (VII, 14).

जलधार 1) m. (जल + धार) a) N. pr. eines Berges (Wasser tragend) MBH. 6, 417. सक्त्र० HARIV. 12403. — b) N. pr. eines Varsha in Çāk-